

FORA VILA VERD

SUPLEMENT D'ECOLOGIA, AGRICULTURA, NATURA, PATRIMONI I CULTURA POPULAR

PAISATGE. EL GOVERN DESTINA PROP DE 3 MILIONS DE L'IMPOST TURÍSTIC AL MANTENIMENT DEL PAISATGE PROPI DEL MÓN AGRARI BALEAR

BOLETS. EL CLIMA BENIGNE I PLUJÓS D'AQUESTA TARDOR PROPICIEN UN ESCLAT DE BOLETS ALS BOSCOS I FEBRE ENTRE ELS CERCADORS

Un niu de voltors, una estampa poc coneguda de l'illa de Mallorca com altres que Rubén Casas mostra en el seu documental sobre la natura.

RUBÉN CASAS

NATURA DESCONEGUDA

RUBÉN CASAS. EL NATURALISTA PRESENTA EL DOCUMENTAL "L'ARXIPÈLAG INDÒMIT" ON MOSTRA UNA NATURA ALLUNYADA DELS ESTEREOTIPS / FA UN REPÀS ALS DARRERS 5 MILIONS D'ANYS DE VIDA A LES ILLES BALEARS / MOSTRA EL VALOR D'UN TERRITORI A MIG CAMÍ ENTRE ÀFRICA I EL NORD D'EUROPA, ENMIG DE LA MAR

RUBÉN CASAS. “L’Arxipèlag Indòmit” és el títol del documental que es podrà veure aviat per primera vegada en una estrena pública. Rubén Casas ha volgut destacar en ell els valors naturals de les Illes Balears a través d’un viatge pels 5 milions d’anys d’aquesta terra amb els animals que l’han habitada.

Cinema per a unes illes indòmites

XAVIER CASASNOVAS

Els que treballem en els mitjans de comunicació tenim el goig d’anar coneixent gent amb la que normalment empatitzem, però algunes vegades ens trobem amb persones que són la passió personificada per allò que fan, per allò amb el que treballen. Per adonar-me que això és així he hagut de conèixer Rubén Casas Oché, un naturalista nascut a Catalunya però que viu aquí des de l’edat de 3 anys i que amb la seva productora Kimerafilms s’ha proposat mostrar el gran valor que tenen la naturalesa i el medi ambient a les Illes Balears.

Quan acabarem l’entrevista, tal era la seva passió i convenciment d’allò que m’explicava, que em vingueren ganes de volar, de nedar o simplement de reflexionar sobre aquella lliçó magistral de sentit comú. Rubén Casas és un personatge al que, si podem, hem de conèixer perquè val la pena. Val la pena ell com a persona però, sobre tot, val la pena ser part d’allò que ell sent.

● **Fauna marina.** Casas començà a viatjar per tot el món a partir de l’any 1990, especialitzant-se en fauna salvatge, i la seva passió i especialització és la fauna marina, un camp que l’ha duit a treballar amb dofins, taurons i tots els peixos del món. Des de fa quinze anys es dedica a fer documentals per televisions, com per exemple Televisió Espanyola, i ha estat en base a Madrid, però a partir del centre d’Espanya ha treballat per tot el món.

La seva especialitat real és la història natural.

En un moment donat de la seva vida, començà a estar fart d’escoltar estereotipis de les Illes Balears que, baix el seu punt de vista, eren del tot injustos i incorrectes perquè ell es sent un ciutadà més de les Illes, malgrat no hagi estat el seu lloc de naixement. Un dels comentaris estesos que li feren pensar seriosament fou el típic tòpic del *balconing* i el *mamading*. Aquest fet el va deixar en un estat neguitós i pensà que era l’hora de mostrar al món el que era realment la nostra terra i la seva realitat dins la Mediterrània.

Fa tres anys va creure que això no podia ésser. Escoltar aquests conceptes relacionats amb les Illes Balears, i més concretament amb Mallorca, el varen dur a prendre la determinació de fer alguna cosa més enllà de quedar callat envers a unes illes que són

un paradís i no només per allò que nosaltres pensem que és un paradís.

Ell és naturalista i va veure que les Balears són un punt estratègic, vital per a milers d’espècies. Ell anomena les Illes com un punt calent de la biodiversitat que ha estat molt maltractat perquè, amb tot el seu pes, ell pensa que aquí vivim molt d’esquena a la natura. No tothom, però en general sí. Dit això, cal esmentar que la seva expressió no és una crítica, ans tot al contrari. La filosofia del seu projecte era posar en valor les Illes Balears.

Rubén Casas a través de la seva productora Kimerafilms

Rubén Casas està fart d’escoltar estereotipis injustos de les Illes Balears

Un estol de voltors, refrescant-se en una bassa d’aigua, una de les imatges més complicades d’aconseguir per Rubén Casas, que most

Rubén Casas, l’autor del documental que veu la llum en unes setmanes.

Una geneta eivissenca enfilada a un arbust.

Una cria de falcó eleonora, retratat en un penyasegat.

Un exemplar de cavallet de mar localitzat a la mar Balear.

ren una Mallorca desconeguda per a la gran majoria de la població i dels visitants.

REPORTATGE FOTOGRÀFIC DE RUBÉN CASAS

(Associat amb La Rulot i Mallorca Docs i amb la col·laboració de l'ATB, IB3, Mallorca Preservation Foundation i la Fundació Vida Silvestre Mediterrània es va proposar fer una pel·lícula sota el títol de "L'Arxipèlag Indòmit" perquè ja estava fart de veure "Planeta Terra", i altres... on surten paradisos llunyans -tot i que són coses que estan molt bé- però calia donar a conèixer les Illes perquè, segons ell, "ja duim massa temps mirant cap a una altra banda i matxacant d'una manera brutal la nostra mar, la mar Mediterrània, i encara avui és increïble la riquesa, la biodiversitat que tenim". D'aquí el títol "L'Arxipèlag Indòmit", perquè el seu creador pensa que a la natura no la podem domar per molt que vulguem fer-ho.

● **Riquesa.** Casas assegura que aquesta riquesa de la que gaudim no es troba només a la mar, també a la terra, les muntanyes, al camp... un dels puntals bàsics per dur aquest projecte. Les Illes són un oasi al mig de la seva travessia entre Àfrica i Europa i nosaltres ens trobem a mig camí del seu destí i som, per aquestes espècies, el seu lloc de descans i elegits per deixar la seva cria o simplement el seu pas.

Fa 5 milions d'anys que es van formar aquestes illes, que són part d'un entramat natural extraordinari com, per exemple, per les espècies com el falcó marí, que és una au que ve de Madagascar on hi viu tot l'hivern, però que a la primavera acudeix a viure entre nosaltres per realitzar el seu cycle vital i no de cria precisament, perquè espera fer-ho a la tardor i tot això perquè les Illes Balears són punt estratègic per a petits ocells migradors.

Tota aquesta xarxa és fonamental per l'entramat de l'ecosistema global. La tonyina vermella, per exemple, és un peix que ve a

desovar aquí, a la mar Balear, a esperar les llunes plenes de maig i juny per deixar que la seva herència genètica es dispersi per la Mediterrània. Un altre exemple és el voltor negre, del que no hem d'oblidar que aquí és a l'única illa de tot el món on encara n'hi ha i que és, segons Casas, un patrimoni natural que no podem perdre. Mallorca és també una de les poques illes que té el voltor "foraster", el mart... A Menorca també hi ha un mart que és una espècie endèmica d'allà, la geneta eivissenca. Tenir endemismes de mamífers, diu Casas, no és massa habitual però aquí, a les

LA TARDOR.

El guió de la pel·lícula documental que s'estrena en unes setmanes comença a la tardor i fa un repàs per les quatre estacions de l'any.

MIGRACIONS.

Comença explicant la importància d'aquestes illes a nivell de moviment d'espècies, amb els seus cycles migratoris d'espècies com tonyines, virots,

falcó marí, i destacant la particularitat que hi ha moltes espècies com la moixeta voltonera i els esparvers que durant l'hivern no es veuen a tot Europa i sols es troben aquí, a les nostres Illes, perquè no tenen necessitat d'anar cap a Àfrica.

CONDICIONS.

Aquí tenen clima, condicions, tot plegat unes particularitats que els fan quedar-se.

Totes aquestes coses són les que es relaten al llarg de totes les estacions de l'any.

HIVERN.

L'hivern comença parlant del cycle reproductor del voltor negre, dels ferrets i de com amb l'arribada de l'home aquestes varen estar relegats a les parts més inaccessibles, fet que ha permès que avui encara visquin perquè es varen

adaptar al lloc on escolliren.

MODIFICACIONS.

A partir de l'arribada de l'home es van produir una sèrie de modificacions on l'equilibri, per exemple de la Serra de Tramuntana, queda de manifest per la seva humanització.

SOSTENIBILITAT.

Així, durant milers d'anys s'ha utilitzat a la natura per servir

da i incondicional que ha ofert una llarga llista de persones, des dels caps de servei d'Espècies Protegides, fins als agents forestals, naturalistes, científics, ambientalistes i voluntaris, tots ells amants de la natura, que gràcies a ells, han pogut accedir a les localitzacions més increïbles per mostrar aquesta part indòmita del nostre arxipèlag, la seva natura salvatge.

Rubén Casas ha intentat mostrar la nostra natura tal i com és, no d'una manera estrident ni capciosa, ni ha fet un publireportatge turístic de les Illes Balears, ans tot al contrari, mostrar aquell tresor que tenim però que no veiem i que, sobre tot, hem de prote-

gir. Casas és ben conscient que no es pot anar per la vida contant les coses a troncades, tot dient què i com s'ha de fer. Ell pretén mostrar la realitat més sòlida i també proposar a l'espectador consciència perquè "fer el contrari, és contraproductiu i allò que s'ha de fer és intentar tocar la fibra a la gent amb subtilesa i de manera que prengui consciència d'allò que tenim i amb que, per sort, convivim", diu Rubén Casas.

Es tracta d'una pel·lícula de tall documental amb una estructura i seqüències més cinematogràfiques d'una durada de 89 minuts, necessaris per contar els darrers 5 milions d'anys de la història natural de les Illes Balears. Ho fa com si fos un cycle d'un any, repassant què ocorre durant cadascuna de les estacions.

A la pel·lícula s'expliquen tota una sèrie de històries per començar a sensibilitzar la població balear, ja que aquest projecte és el principi i la continuació d'altres iniciatives que ja estan en marxa, per exemple, sobre el voltor negre i la Serra de Tramuntana que són temes molt més específics, i un altre sobre la mar Balear i els seus secrets millor guardats, que s'estrenaran al llarg del proper any.

Vol demostrar que les Illes són molt més que platja i festa, que és el que avui traspua

Les Balears són un oasi per a les aus que travessen d'Àfrica cap al nord d'Europa